

Från *L'Humanité*, 1 augusti 2011

Hassane Zerrouky

Intervju med Samir Amin: "En rörelse som kommer att pågå i månader och år"

Den egyptiske forskaren anser att inget kommer att återgå till vad som rådde tidigare: Proteströrelserna ifrågasätter såväl den inre samhällsordningen i arabländerna som deras roll på det politiska schackbrädet regionalt och internationellt.

Hur ser du på utvecklingen i arabländerna ett drygt halvår efter att Ben Ali störtats i Tunisien och Hosni Mubarak i Egypten?

Säkert är att inget kommer att vara som förut. För det handlar inte om någon resning vars enda syfte är att göra sig av med sittande diktatorer, utan om en proteströrelse på mycket lång sikt som på samma gång ifrågasätter den inre samhällsordningen i olika aspekter, i synnerhet en skriande ojämlig inkomstfördelning, och den internationella ekonomiska ordningen, dvs hur man ska komma ur nyliberalismens grepp, samt den politiska ordningen internationellt, dvs hur man ska komma undan diktaten från USA och Nato. Denna rörelse, som också syftar till en demokratisering och kräver social rättvisa och en annan ekonomisk och social politik på det nationella planet men också, skulle jag vilja säga, med antiimperialistiska förtecken, kommer att pågå i årtal och givetvis få uppleva upp- och nedgångar, framryckningar och reträtter. Någon lösning kommer inte att finnas de närmaste veckorna eller månaderna.

Är du överraskad över att resningarna burits fram, rent av initierats, av nya aktörer – särskilt ungdomen?

Nej, och detta är något mycket positivt. De nya generationerna har i själva verket åter politiserats. I exempelvis Egypten är ungdomen mycket politiserad. Den är det på sitt sätt, vid sidan av de traditionella oppositionspartierna, som i Egypten traditionellt haft marxistisk bakgrund. Men den har heller inte politiserats i motsättning till de partierna. Jag kan tala om för er att det för närvarande råder en djup och spontan sympati mellan denna ungdom och den radikala marxistiska vänsterns partier, dvs med socialistisk och kommunistisk bakgrund.

Du talar om att det handlar om en rörelse på lång sikt, men för att ta Egypten som exempel; finns det inte en risk för att dessa revolutioner tas om hand av konservativa krafter?

Givetvis finns det olika sorters risker, på kortare eller lite längre sikt, inklusive risken att ett islamistiskt och reaktionärt alternativ får övertaget. Det är för övrigt USA:s plan och, dessvärre, har de fått med sig Europa i varje fall när det gäller Egypten. Man är för en allians mellan reaktionära krafter och Muslimska brödrskapet och detta har också stöd av USA:s allierade i regionen med Saudiarabien i spetsen och t o m Israel. Kommer då detta att lyckas? Det är möjligt att denna plan kommer att fungera på kort sikt, men några svar på det egyptiska folkets problem ger den inte. Följaktligen kommer protesterna och kampen att fortsätta och utvidgas. Dessutom måste vi ha klart för oss att Muslimska brödrskapet också befinner sig i kris.

Om du jämför det du just sagt med vad som händer framför allt i Syrien, där Bachar Al Assad just gått med på att tillåta flerpartisystem för att återskapa lugn?

Läget i Syrien är ytterst komplext. Baathregimen var legitim för länge sedan men inte längre. Den har blivit en alltmer diktatorisk polisstat och samtidigt har man gjort enorma eftergifter till ekonomisk liberalism. Jag tror inte att denna regim kan bli demokratisk. Nu tvingas den göra eftergifter, vilket är positivt, eftersom en utländsk intervention liknande den i Libyen inte är möjlig i Syrien och bara skulle bidra ytterligare till katastrofen. Jämfört med Egypten och Tunisien är dessutom Syriens svaghet att proteströrelserna är mycket disparata. Många av dem, fast jag vill undvika att generalisera, har inte ens något annat på programmet än att protestera och ser inte sambandet mellan

regimens diktatur och dess liberala ekonomiska åtgärder.

Är du orolig för att en religiös konfrontation mellan sunniter, alawiter, druser och kristna ska leda till att Syrien faller samman?

Den risken finns. Ett sönderfall för staterna i region ingår i USA:s och Israels planer. Men det kommer inte att bli lätt på grund av att nationalkänslan är stark i Syrien och utgör ett viktigt inslag i alla de rörelser som idag protesterar mot regimen och detta trots de meningsskiljaktigheter som råder där.

Och vad säger du om Jemen, USA:s bundsförvant?

USA stöder Ali Abdallah Salehs regim. Orsaken är att de fruktar det jemenitiska folket, särskilt i landets södra del. Där fanns tidigare en progressiv marxistisk regim som var legitim och med starkt folkligt stöd och dess representanter är idag aktiva i proteströrelsen. Washington och dess allierad fruktar därför att landet ska delas och att en progressiv regim ska återupprättas i Sydjemen. Genom att låta al-Qaida, som till stora delar styrs av USA, ockupera städer i söder försöker regimen i Jemen, med amerikanskt stöd, skrämma progressiva grupper och få dem att gå med på att Saleh sitter kvar vid makten.

Och när det gäller Libyen, där det finns risk för delning av landet?

Läget är dramatiskt, men skiljer sig mycket från Egypten och Tunisien. Ingen av de stridande parterna i Libyen är bättre än den andra. Mustapha Abdeljalil, som är ordförande för det Nationella övergångsrådet, är en mycket märklig demokrat: han var den domare som avkunnade dödsdomen mot de bulgariska sjuksköterskorna för att senare befordras till justitieminister av Gaddafi. Övergångsrådet är en allians av ultrareaktionära krafter. USA är inte ute efter oljan, den har man redan tillgång till. Deras mål är att få Libyen att rätta in sig i ledet och göra det till högkvarter för Africom (Det militära kommandot för Afrika) – som i dag är beläget i Stuttgart – sedan de afrikanska staterna, vad man än kan anse om dem, vägrat att låta det installeras på afrikanskt territorium. Beträffande risken för att Libyen splittras i två eller tre stater är det mycket möjligt att Washington är ute efter att upprepa det irakiska schemat, dvs formellt behålla landets enhet under västligt militärt beskydd.

Översättning (från franska): *Björn-Erik Rosin*

[En engelsk översättning av denna intervju publicerades på *Monthly Reviews* webbplats]